

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECĂ
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

MIJLOACELE PENTRU SFINȚIREA OMULUI*)

Dumnezeu trecut am arătat că voința lui Dumnezeu, exprimată într'un singur cuvânt este: sfințirea noastră, desăvârșirea noastră sufletească. Această desăvârșire se petrece înăuntrul nostru, atunci când omul nostru lăuntric se face asemenea lui Dumnezeu. Această sfințire e posibilă pentru toată făptura care poartă chip omenesc, iar ea nu se cere ca să fie îndeplinită deodată, ci ceas cu ceas, zi de zi, an de an, drumul spre desăvârșire fiind un urcuș continuu. Astăzi voiu căuta să vă arat care sunt condițiile sfințirii noastre. Două sunt aceste condiții. Întâi să nu ne întoarcem fața dela Dumnezeu, adică să-L purtăm pururea în inimă și în gândul nostru. Aceasta însemnează a ști că Dumnezeu este deasupra ta, ca soarele de pe cer; a nu te împotrivi voinței lui; a te feri de păcat care te îndepărtează tot mai mult de El. A nu-ți întoarce fața dela Dumnezeu... Imi vine în minte o povestire din lumea copacilor și a florilor. Se zice că odată au ținut sfat copacii pădurii și florile câmpului, iar la această consfătuire, un mesteacăn semeț și tânăr și-a ridicat glasul zicând: Fraților, pământul acesta trăește după noi, noi hrănim și animalele și pe om; — noi suntem deci centrul lumii. Totuși se spune că ar fi o putere mai mare de cât noi: soarele de pe cer. Se spune, dar eu nu cred. Este o poveste bună pentru copii și pentru bătrâni, pe care noi nu mai putem să o credem. La aceste cuvinte unii dintre goronii bătrâni dădeau din cap în semn de neaprobare. Atunci mesteacănul a continuat și mai semeț, zicând: Știu că între noi există un grup de bătrâni care mai cred încă în această poveste. Eu însă mă bizui pe cei tineri și deaceia cer ca să declarăm grevă soarelui. Și s'au hotărât ca să-și întoarcă fața dela soare, să crească și să trăiască numai noaptea, să-și dăruiască mirosul și fructele, nopții. Câteva zile în șir florile și-au întors fața dela soare, copacii și-au aplecat țipă pentru cerescul oaspe.

frunzele în jos, iar îndată ce se iveau noaptea, se întorceau spre lumina palidă a lunii și fremătau de bucurie că sunt slobozi. După câteva zile însă, florile s'au ofilit, iar câteva dintre ele au început chiar să murmure împotriva mesteacănului răsvrățitor. Cu toate stăruințele și vorbele amăgitoare ale mesteacănului, florile s'au întors totuși spre soare, până la urmă rămânând singur mesteacănul să trăiască în întunec, s'a vestejit cu totul. Așa că primăvara următoare devenise o sperietoare pentru toată lumea. Așa se petrece și cu oamenii care cearcă să spună că nu mai avem nevoie de Dumnezeu. Adevărul este însă că noi avem nevoie de Tatăl ceresc, că prima condiție pentru desăvârșire este ca să nu ne întoarcem niciodată fața dela Dumnezeu. Sfântul apostol Pavel spune: „Dela Dumnezeu, pentru Dumnezeu și spre Dumnezeu sunt toate“. Dela Dumnezeu suntem toți, el este Tatăl nostru cel ceresc, iar noi fiii Săi... pentru El trăim, pentru a-i împlini voința și tot spre El mergem toți. Fără El viața noastră n'are rost, — doar rostul pulberii pământului, care se risipește înspre cele patru vânturi.

A doua condiție a sfințirii noastre, este ca atunci când s'a întâmplat ca păcatul să pună stăpânire pe sufletul nostru, să nu zăbovim în calea rătăcirii, ci să ne întoarcem spre casa părintească, spre Dumnezeu. Nu v'ați pus nici odată întrebarea, pentru ce este noapte și zi, ce rost are noaptea în viața noastră?... Este zi în sufletul nostru, când suntem cu fața către Dumnezeu, și este noapte atunci când rupem legătura cu Dumnezeu. Profetul Isaia zice că acela care vrea să se întoarcă la Dumnezeu, trebuie „să pregătească calea Domnului, să facă drepte cărările Lui“. Trebuie astupate toate gropile păcatului, să se netezească toate ridicăturile minciunii. Dumnezeu trebuie să găsească în fiecare dintre noi odaie curățită, pregă-

*) Rezumat din predica III, rostită de P. S. Episcop Andrei, în Catedrala din Arad, în Duminica III din postul Paștilor (19 Martie) a. e.

După ce am văzut care sunt cele două condiții necesare pentru sfințirea și desăvârșirea noastră, să vedem acum ce mijloace avem pentru a putea urca pe calea sfințirii. Oare Dumnezeu ne-a lăsat să ne chinuim singuri, sau ne dă și El vreun ajutor?... Dumnezeu nu ne-a lăsat să facem singuri acest drum. El ne-a dat drept mijloace și ajutor Sfintele taine. Sunt șapte, pentrucă numărul legământului dintre om și Dumnezeu este de șapte. În Vechiul Testament era un sfeșnic cu șapte sfeșnice; șapte sunt darurile Duhului Sfânt și tot șapte sunt împrejurările grele din viața noastră... De aceea avem și șapte izvoare de ajutor, șapte sfinte taine. Ce rost au aceste taine, ce mijloace sunt ele pentru sfințirea noastră? Întâi de toate, pentrucă suntem oameni în trup, avem nevoie de semne care să se facă pe trupul nostru atunci când se petrece ceva nevăzut în sufletul nostru. Trăim două vieți, una trupească și alta sufletească. Aceste vieți se desfășoară paralel. Prin simțuri cunoaștem lumea din afară, pentruca mai la urmă să ajungem la cea din lăuntrul nostru. Deaceea omul are nevoie și de semne trupești. Când botezăm copilul, trupul simte apa, pe suflet însă Hristos pune o haină albă. Când ne miruim, trupul simte ungera, în suflet însă se pune o pecete...

Dar Sfintele taine au scopuri mai îndepărtate și mai înalte. Prin ele noi ne legăm de Dumnezeu. Cum? Firea noastră are două extreme. Câteodată ne încredem prea mult în puterile noastre, dar sunt iarăși și momente de slăbiciune, de descurajare, când ne înfricăm, ni se frâng inimile și stăm neputincioși ca niște paseri cu aripile ciuntite. Sfintele Taine sunt leacuri pentru aceste două extreme din viața noastră. Și pentru prea marea încredere și pentru întărirea neîncrederii în noi înșine. Iată cum Sfintele Taine ne unesc cu Dumnezeu. Dar ele ne unesc în același timp și cu Iisus Hristos. Totdeauna când se săvârșesc Sfintele taine, se pomenește și numele lui Hristos, fie ca prieten, fie ca păstor, sau ajutor și întăritor. El este peste tot. În taina Sfântului botez, El ia în stăpânire pe cel botezat; în taina mirului el ne pecetluște, în taina pocăinței ne spală curată haina sufletului; în taina cuminecăturii ni se dă spre mâncare; în taina nunții ne binecuvintează, iar în taina Sfântului maslu ne întărește, pentruca în taina preoției să ne sfințească slujitorii ai săi. Totdeauna și pretutindeni veți găsi preoți. Acum aproape două mii de ani, când Hristos a trăit în Palestina, erau mulți cari nu l-au văzut și nu l-au cunoscut. Astăzi nu este țară în care slujitorii săi să nu poată împărți darul și mila Sa cea mare.

Dar Sfintele taine ne unesc totodată și pe noi înșine întreolaltă. Toți aceia cari ne-am botezat și am primit în suflet chipul lui Hristos, suntem mădulare ale lui Hristos, iar întreolaltă, frați. Aceasta este cea mai ideală frăție ce există pe lume.

Am arătat aci care sunt mijloacele pentru sfințirea și desăvârșirea noastră, dar oare câți dintre noi se folosesc de sfintele taine? Ne-am botezat și cu aceasta cei mai mulți am primit taina cea dintâi, dar și cea mai de pe urmă... Și totuși așteptăm să ne împărtășim de toate binefacerile lui Hristos, să le primim și noi la fel cu cei ce se împărtășesc cu sfintele taine în mod regulat. Nu ne dăm seama că nu este viață creștină fără sf. taine, că nu ajunge să fim numai simpatizanți ai lui Iisus Hristos, ci trebuie să și trăim întru Hristos. Fără Sfintele taine nu este viață creștinească. Fără ele viața noastră este anemică, fără ele nu trăim, ci vegetăm. Iisus Hristos ne spune: Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele... Omul care nu se împărtășește cu Sfintele taine, este creștin numai cu numele, nu și cu inima.

Să vedem acum care sunt roadele sfințirii pentru cei cari se împărtășesc cu Sfintele taine? Acela care gustă din harul ceresc este în cea mai strânsă și caldă legătură sufletească și mai aproape de Dumnezeu. Sfântul apostol Pavel înainte de a fi apostol s'a numit Saul. Odată când călătorea spre Damasc, pentruca să prigonească pe creștini, i s'a arătat Hristos în mijlocul unei lumini cerești, iar el căzând înfricoșat la pământ a zis: „Doamne, ce vrei să fac?“... Cuvintele acestea să le rostim și noi în fiecare zi, atunci când ne rugăm și zicem în Tatăl nostru: Doamne, fie voia Ta. Atunci în fiecare dintre noi se va zugrăvi chipul lui Hristos, tot mai luminos și tot mai desăvârșit. Pe dinafară toți oamenii suntem la fel, în lăuntrul nostru însă ne deosebim atât de mult. Era în vechime un sculptor renumit, anume Phidias. Acesta trebuia să facă odată pentru Acropolea din Atena, statuia zeiței Diana. El a lucrat-o cu multă migală și artă, făcându-i deopotrivă și fața și spatele. Cineva văzând cu câtă migală îi lucrează părul, i-a zis: Statua aceasta va sta la o înălțime de 100 de metri și va fi cu spatele lângă un perete de marmoră, așa că nu o va vedea nimeni din dos, de ce îi faci atunci cu atâta migală și părul? Iar el a răspuns: Dacă oamenii nu o vor putea vedea, o vor vedea totuși zeii, și pentru ei o fac să fie perfectă.

Așa trebuie să ne gândim și noi. Dacă oamenii și preoții nu pot vedea chipul nostru lăuntric, îl va vedea totuși Dumnezeu și pentru

aceea trebuie să-l desăvârșim. Se povestește că o soră de caritate care voia să-l slujească lui Dumnezeu, și-a dedicat viața îngrijirii celor mai grav bolnavi. Un puțin credincios a întrebato odată zicând: Ce te faci dacă nu este rai? atunci tu nu vei putea fi răsplătită. Iar sora i-a răspuns: Nu este rai? Dar eu simt raiul de pe acum în mine și sunt fericită. Doctorii au ajuns la o descoperire ciudată, anume sunt unele boale care vindecă pe altele. Așa bunăoară s'a constatat că epilepticii îndată ce au ajuns să se îmbolnăvească de pneumonie, de scarlatină sau să fie cuprinși de o febră mare, s'au vindecat subit de epilepsie. Așa se întâmplă și cu sufletul nostru. Viața noastră plină de sbucium și de griji mărunte se limpezește atunci când avem o țintă mai înaltă: unirea cu Dumnezeu. Atunci când ești călăuzit de această luminoasă și supremă țintă, toate grijele mărunte dispar. Se zice că un împărat — să înțelegem prin el păcatul — avea o slugă care l-a servit până la adânci bătrânețe. Atunci însă ostenit fiind de această slujbă, sluga l-a părăsit pe împărat și retras la moșia sa a mai trăit încă șapte ani. Când a murit, a lăsat să se scrie pe mormântul său următoarele cuvinte: Aci odihnește Similis, care deși a murit bătrân, a trăit totuși numai șapte ani. Tot așa este și cu viața noastră. Se socotesc numai anii pe care i-am trăit cu fața întoarsă către Dumnezeu. Nu trăește acela care nu are această țintă supremă în viața sa.

Numai acei ani din viața omenească trec cu noi în vecinicie, pe care i-am petrecut aici pe pământ, pentru viața de dincolo. De aceea după ce știm care este ținta vieții noastre, după ce cunoaștem mijloacele sfînțirii și desăvârșirii noastre, trebuie să luăm hotărârea să nu mai orbecăim în această viață, ci să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu ca să ne ajute să ne putem întoarce vecinic cu fața în spre soarele ceresc... Doamne ajută-ne să putem urca la Tine, să ne putem sfînți, să fim asemenea cu Tine... Doamne, fie voia Ta.

Buna Vestire

„Mărește sufletul meu pe Domnul și duhul meu s'a bucurat de Dumnezeu Mântuitorul meu“.

Ce cântare minunată? De simțire minunată? La auzul ei, inima noastră tresaltă de bucurie. Intregă ființa noastră resimte că inutul acesta este produsul unei trăiri adânci, este revărsarea bucuriei nestăpânite a inimei Sfintei Fecioare Maria, după ce dansa a aflat har înaintea Domnului. Astfel Născătoarea de Dumnezeu a proslăvit pe Domnul la bunavestire a Arhanghelului Gavriil.

Dacă acest imn a fost cântat de Sf. Fecioară mai întâi aici pe pământ, cu efect atât de binecuvântat asupra inimei creștinului, atunci minunat trebuie să fie cântările ei sus, acolo în cer, unde ea stă față în față nu cu Inger, ci cu însuș Dumnezeu.

O, cum aș asculta aceste cântări cerești, cum aș dori să aud, cum cântă și premărește împreună cu Ingerii pe Domnul și cum ea împreună cu sfinții se bucură de Hristos Mântuitorul... Mîntea noastră nu poate să cuprindă acest cor ceresc, unde miile de glasuri îngerești, asemenea valurilor mării, se revarsă în spațiul nemărginit și totuși în acorduri desăvârșite se contopesc, dându-ne un imn de laudă dulce și care trezește în noi cele mai subline simțiri. O, ce cor minunat, dumnezeesc!

Dar, și noi suntem chemați să cântăm împreună cu Maica Domnului, înaintea tronului Tatălui nostru ceresc, cu atât mai mult, cu cât și sufletul nostru se dorește spre curțile Domnului, ca corbul însetat spre izvoarele apelor.

Oare există vre-o ființă omenească, care nu dorește un astfel de moment binecuvântat, de a cânta în fața tronului dumnezeesc?... Cine dintre noi vrea amănare clipei aceleia fericite? A cui mîntea refuză împărtășirea harului ceresc?

Să nu dorim cerul?... Oare nu pentru cer suntem creați? Oare nu pentru cer viețuim aici? Nu pentru cer trebuie să ne grăbim și să ne muncim ziua și noaptea? Nu acolo trebuie să fie îndreptată inima și mîntea noastră?

Să nu dorească omul cerul?... Dar dorința aceasta e tot așa de naturală, ca și dorința de eliberare a celui închis în temniță, sau a celui aflat în întunec să iasă la lumină...

Oare cel ce se află departe de țara sa, de casa părintească, nu scoate din inimă oftatul adânc de dorul ei?

Să nu dorim cerul, cu dulcele Iisus, cu Prea Sfânta Fecioară — mai cinstită de cât Heruvimii și mai slăvită de cât Serafimii, — cu Arhanghelii și Ingerii, cu proorocii și apostolii, cu sfinții, cuvioșii și mucenicii? Ei toți sunt acolo, în împărăția Tatălui nostru cel ceresc.

Să nu dorim cerul? Cași când dorința de cer nu este cea mai sfântă dorință? Cu cât mai mult vom dori cerul, cu atât mai puțin vom fi legați de acest pământ; cu cât mai mult vom năzui după palatul ceresc, cu atât mai puțin vom cerceta cele pământești; cu cât mai mult vom vărsa lacrimile pentru bucuriile cerești, cu atât mai desgustătoare vor fi pentru noi plăcerile pământești.

O, Impărăteasa cerului, îndreaptă gândul nostru spre cele cerești, ridică sufletul nostru din noianul deșertăciunilor lumești, spre cele de sus; curățește-ne pe noi de toate patimile; rupe lanțurile care ne țin legați de acest pământ, care nu este altceva pentru noi de cât o țară streină.

Cerul este patria noastră adevărată. Acolo e bine pentru noi; acolo e lumina, acolo e bucuria, acolo e adevărata fericire!

Din tot sufletul și din toată ființa noastră, noi dorim cerul și vom ofta totdeauna după acest Sion ceresc.

Se cuvine însă, ca prin răbdare neseacă, să așteptăm realizarea acestei dorințe. Cu inima ușoară să fim gata a părăsi lumea aceasta, pentru Hristos Mântuitorul nostru.

Iar până atunci, să ne rugăm Prea Curatel, să ne arate drumul și să ne deschiză ușile Impărăției cerului, unde împreună cu cei mântuiți vom cânta: „Mărește sufletul meu pe Domnul și duhul meu s'a bucurat de Dumnezeu Mântuitorul meu“.

Pr. A. Cuznețov

Preocupări catehetice

Părintele C. Mureșan din Arad-Grădiște a făcut în ședința Cercului Catehetic din 23 Noembrie 1943 propunerea ca să se formeze sub președinția P. Sfinției Sale Părintelui Episcop un **mănușchiu de trei preoți**, cu experiență catehetică mai îndelungată, care să se ocupe de aproape cu problemele catehizării „elevilor școlilor primare, a elevilor extrascolari și a tineretului premilitar din întreaga Eparhie“.

Propunerea a fost acceptată nu numai de către membrii Cercului, dar și-a însușit-o și Ven. Consiliu Eparhial, numind pe propunător catehet al copiilor, cu misiunea de a intra deocamdată în legătură cu elevii școlilor primare din centrele proto-popești.

În intenția și în propunerea părintelui Mureșan, „misionarul copiilor“ — numit așa de Sfinția Sa — „nu va avea un rol de control“. „ci rolul său va fi de îndrumător sincer în materie de catehizare“, de „părinte“ mai mare sau „frate“ bun, care va căuta să cunoască „neghinele“ și „spini“ și astfel „să adune experiențele de lipsă pentru propășirea catehizării“.

Ideea este foarte bună și numirea părintelui Mureșan, care este un preot eminent și un catehet de model, nimeni nu o poate excepționa. Ni se pare însă că propunerea părintelui Mureșan nu se referă numai la „misionarul copiilor“.

De fapt, problema aceasta, a misionarului copiilor, nici nu este cea mai arzătoare. După câte știm, în Episcopia Aradului avem o programă amplitică, avem manuale de religie pentru catehizare, cerc catehetic și conferințe catehetice, în care s'au discutat și mereu se discută experiențele și mijloacele celei mai bune catehizări. Părinții proto-popi fac de două ori pe an controlul învățământului religios în școlile primare și delegatul eparhial ia parte aproape la toate conferințele catehetice, de la care nu ne îndoiim că a adunat toate experiențele necesare îndrumării și propășirii catehizării. Așa încât, după cum s'a și constatat și s'a spus deslușit, problema catehizării în Eparhia noastră e pusă la punct. Iar dacă e vorba de rolul și rostul unui misionar al copiilor, apoi noi îl vedem așezat într-un cadru precis, de **control**. Altfel toată activitatea Sf. Sale rămâne frumoasă, dar imoperantă. Și așa, catehizarea apasă tot pe umerii preoților cateheti.

Am văzut că în Arhiepiscopia Sibului s'a publicat concurs pentru un inspector al învățământului religios de grad primar, cu salariu dela stat. — Până astăzi încă nu s'a găsit un mijloc mai bun — decât controlul — pentru a constata cum se aplică legile, cum se îndeplinesc datoriile și care sunt rezultatele măsurilor luate de către autoritățile în drept. Așa încât n'am înțeles rezerva ce s'a făcut în privința aceasta, când a fost vorba de rolul misionarului copiilor.

Dar, lăsând la o parte problema aceasta, ni se pare că este în propunerea părintelui Mureșan o parte mult mai arzătoare, și decât controlul învățământului religios din școala primară, și anume: partea privitoare la îndrumarea religioasă a elevilor extrascolari și a tineretului premilitar.

Am auzit adeseori exprimându-se îngrijorarea ce vine din constatarea că tineretul nu mai conținează biserica, decât la sărbătorile naționale. Incolore are un program de lucru care-i răpește timpul deservit sfintei Liturghii. Dacă uneori vine în grup la biserică, apoi mai mult conturbă slujba, căci grupul vine târziu și pleacă de vreme, așa încât nu mult folosește, mai ales dacă nu are prilejul să asculte și învățătura zilei.

Aici e necesar „mănușchiul catehetic“, propus de părintele Mureșan, care e chemat să dea soluții la problema atât de importantă, a educației religioase și morale a tineretului.

Este știut că bolșevismul a creat un tip de tinar ateu, iresponsabil, cosmopolit, brutal fără credințe și sentimente religioase.

În fața acestui tip, noi trebuie să formăm și să opunem tipul tinarului creștin, român, primțot, caracter moral, robust, zidit pe temelja credințelor și a sentimentelor religioase.

Aceasta e problema cea mai mare, cea mai actuală, și poate, cea mai grea. Ce fac copiii după ce termină școala primară?...

Catehizarea copiilor din clasele primare, și cea mai ideală nu dă rezultate, dacă după școală rămâne la voia întâmplării. Poate, cândva, să ne aducă aminte de credințele și sentimentele din copilărie, dar în vremea crizelor din epoca tineretii, este de un folos foarte relativ. În privința aceasta, exemplul misionarului lui Cronim care a avut o mare desamăgire, chiar prin fiica sa adoptivă, ne poate fi instructiv.

„Foaia Diecezană“ din Caransebeș, în nr. 6 din 6 Februarie 1944, încreștând cu elogiul numirea „misionarului copiilor“ dela Arad, exprimă aceeași îndoaială față de rezultatele activității lui, și aceeași îngrijorare cu privire la educația sufletească a copiilor „care au părăsit școala“ și trec prin „vârsta critică a adolescenței“.

Biserica în privința aceasta nu și-a spus un cuvânt destul de limpede și hotărât.

E vremea să-l auzim.

Dar și până atunci, discuțiile asupra problemei, nu pot să arunce asupra ei decât lumină. De aceea, propunerea părintelui Mureșan în înfringimea ei, trebuie meditată, dezbătută și delegată în conformitate cu interesele actuale și cu cele permanente ale Bisericii și ale Neamului.

Despre ce să predicăm?

În *Duminea V. din Postul mare* (2 Aprilie 1944) vom vorbi despre: **POSTURI**.

După învățătura bisericii noastre creștine, omul, ca cea mai înaltă făptură ieșită din mâna Atotputernicului Dumnezeu, a fost făcut dintru început din suflet și trup. Potrivit acestei dumnezeiești alcătuirii, el este dator ca în viața lui să poarte grije și de una și de alta din cele două părți cari îi compun ființa.

Cum însă sufletul din noi, are un preț și un rol neasemănat mai mare decât vremelnicia trupului, urmează de aci că și grija noastră trebuie să se îndrepte îndeosebi spre această scânteie dumnezeiască, pe care avem datoria să o desăvârșim tot mai mult, până când ea se va întoarce din nou la izvorul din care a pornit.

Cu toate acestea în viața multora dintre noi se întâmplă tocmai contrariul: trupul, în urma unei atente îngrijiri, este lăsat adeseori prea liber în pornirile lui și în chipul acesta nu numai că el devine grija de căpetenie a vieții noastre, dar se și coboară în fel de fel de netrebnicii, în timp ce sufletul este ținut în cea mai neagră mizerie. Pentru a da omului puțința de a-și înfrâna aceste porniri trupești, pentru a-l ajuta ca sufletul să fie menținut pe primul plan al vieții lui, și mai ales pentru ai da posibilitatea de a săvârși cât mai multe fapte bineplăcute lui Dumnezeu, Biserica a rânduit între alte mijloace potrivite și *postul*.

El este o abținere dela anumite mâncări și beuturi și în același timp o înfrânare dela toate dorințele și lucrurile rele, însoțită de o cât mai mare grije de cele sufletești. Ca atare, postul, a existat și în legea veche, iar prin glasul răspicat al Mântuitorului și mai ales prin exemplul Lui și a sf. Săi Apostoli, al a devenit unul din cele mai de seamă mijloace de pocăință, practicate de întreaga Biserică creștină. Fie că este o abținere totală dela mâncări și beuturi, fie că el constă din mâncare de bucate uscate sau de alte mâncări potrivite, postul a fost întotdeauna privit ca o faptă bine plăcută lui Dumnezeu și practică de către creștini încă din primele veacuri de viață creștină.

După descrierile bisericii noastre, acest post poate să țină mai multe zile, sau numai o singură zi. De felul întâi sunt cele patru mari posturi de peste an, adică *postul Paștilor*, al sf. Apostoli, al *Adormirii Născătoarei de Dumnezeu* și al *Nașterii Domnului*. Iar de o singură zi sunt: *Miercurile* și *Vinerile* de peste an, *Înălțarea sf. Cruci*, *Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul*, *ajunul Crăciunului* și *ajunul Botezului*.

Între toate aceste sf. posturi, acela care se distinge atât prin rostul lui deosebit, cât și prin asprimea lui, este postul sf. Paști. După mărturia sf. Părinți, acest post a fost rânduit întru amintirea celor 40 de zile și 40 de nopți petrecute în post de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos, înainte de a-și începe propoveduirea Evangheliei și în același timp pentru o cât mai demnă pregătire pentru mireața Lui înviere din morți. Sf. Grigorie de Nasianz, vorbind despre așezarea acestui post, spune în cuvântul său despre botez: „*Hristos a postit înaintea faptei mântuirii, iar noi înaintea Paștelui. El toate 40 de zile n'au luat mâncare ca Dumnezeu, iar noi ne postim*

mai ușor, după puterea noastră”. Iar sf. Ambrosie al Mediolanului, scrie în această privință: „*Domnul cu postul Său a sfințit patruzecimea. El a făcut aceasta pentru mântuirea noastră, ca să ne învețe a ne posti nu numai cu cuvântul, ci și cu pilda*”.

Cu acest post de patruzeci de zile, care de fapt se încheie în Vinerea dinaintea Sâmbetei lui Lazăr, s'a împreunat apoi și postul din săptămâna mare dinaintea de Paști, care se ținea încă din cele mai vechi timpuri, întru amintirea patimilor și a morții Domnului. E adevărat însă că la începutul creștinismului, patruzecimea sau postul mare cum se mai numește el, nu avea aceeași lungime care o are astăzi și nici nu se ținea pretutindena la fel. Cu vremea însă, în urma hotărârii conducerii Bisericii, el a ajuns să aibă durata de șapte săptămâni, cum o are și astăzi, și s'a stabilit ca și felul în care să se țină să fie același în întreaga biserică. Acest fel de postire era mult mai aspru în vechime, decât este astăzi. Creștinii cei vechi se abțineau dela mâncare zile de-a rândul, fiecare după puterile lui, sau mâncau odată pe zi, seara, și atunci numai mâncare uscată, fără să întrebuițeze deloc beuturi spirituoase. În deosebi postul din săptămâna patimilor se caracteriza în această privință prin asprimea lui deosebită. Așezămintele Apostolice, vorbind despre acest post, spun categoric: „*În zilele Paștelui (a patimilor Domnului) postiți, începând din ziua doua (Luni) până Vineri și Sâmbătă șase zile, întrebuițând numai pâine și sare și legume și pentru băut apă, iar de vin și de carne abțineți-vă în aceste zile, căci sunt zile de întristare, nu de sărbătoare, iar Vineri și Sâmbătă să postiți, acei cărora le stă prin puțință, negustând nimic până la cântatul cocoșului*”.¹⁾

Cu acest post trupesc era întotdeauna împreunat în timpurile vechi, ca și astăzi de altfel, și postul sufletesc, adică înfrânarea posturilor și a tuturor gândurilor și dorințelor rele, precum și abținerea dela orice faptă contrară voinței lui Dumnezeu. Chiar și zilele de bucurie nevinovată erau socotite ca nepotrivite cu zilele de căință ale postului mare. Serbările familiare, nunțile, petrecerile, teatrele și circurile, erau cu totul oprite în aceste zile, iar sf. Liturghie obișnuită în zilele de bucurie se făcea ca și astăzi doar Sâmbăta și Dumineca, în timp ce în celelalte zile se săvârșia Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și alte slujbe potrivite zilelor de pocăință. Și dimpotrivă, milostenia față de cei sărmani, grija de cei bolnavi sau de cei întemnițați, împăcarea celor învrăjbiți, împărtășirea cu sf. Cuminecătură, sau chiar eliberarea robilor, erau grijile de căpetenie ale lor în decursul patruzecimii. În toată înfrânarea lor, creștinii cei vechi se străduiau să se conformeze atât îndemnului dat de dumnezeescul nostru Mântuitor: „*Iar tu când postești, unge-ți capul și spală-ți fața,*

¹⁾ Cartea XVIII. Cit. după I. Mihălcescu etc. op. cit p. 137

ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, cel ce vede în ascuns. Și Tatăl tău, cel ce vede în ascuns, îți va răsplăti la arătare" (Mt. 6, 17—18), cât și cuvintelor rostite altădată de profetul Isaia: „Iată postul care îmi place în adevăr, zice Domnul; Rupeți lanțurile nedreptății, deslegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfărâmați jugul lor! Imparte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casă pe cel fără cămin; dacă vezi un gol, pune haină pe el și nu te ascunde de cel de un neam cu tine" (Isaia 58, 6—7).

Postul sf. Apostoli, care urmează în decursul anului după cel al sf. Paști, s'a așezat întru cinstea sf. Apostoli Petru și Pavel, a căror prăznuire o facem în 29 Iunie a fiecărui an, precum și în cinstea tuturor sf. Apostoli, pe cari îi pomenim cu o zi mai în urmă. El începe dela Dumineca tuturor sfinților, adică dela întâia Duminecă ce urmează după Pogorârea Duhului Sfânt și ține până în ziua praznicului sf. Apostoli Petru și Pavel. Durata lui poate să fie mai lungă sau mai scurtă, după cum cade sărbătoarea Pogorârii Duhului Sfânt, care la rândul ei este legată de data Paștilor. Inceputul acestui post deși este vechi, totuși după felul postirii nu este așa de aspru ca și patruzecimea.

Postul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, care urmează după cel al sf. Apostoli, a fost așezat de Biserică ca o pregătire pentru prăznuirea cât mai vrednică a mutării la cer a sf. Fecioare Maria, care înainte de această mutare și-a petrecut tot timpul cu post și rugăciune. După o tradiție veche, sf. Fecioară a fost înștiințată prin Arhanghelul Gavriil, cu 15 zile înainte de moarte, despre această trecere la cele veșnice. Întru amintirea acestor zile, petrecute în post și rugăciune, s'a așezat încă din vechime acest post, care începe întotdeauna la 1 August și se sfârșește în ziua Praznicului. În ceea ce privește asprimea lui, el urmează după cea a postului mare, și deși este mai ușor decât acesta, totuși este mai aspru decât cel al sf. Apostoli și chiar decât cel al Nașterii Domnului, care-i urmează.

Postul dinaintea Nașterii Domnului, care începe la 15 Noemvrie a fiecărui an, a fost rânduit întru aducerea aminte de patriarhii și dreptii Vechiului Testament, cari în post și rugăciune așteptau venirea în lume a Mântuitorului. El s'a așezat și ca o pregătire pentru o cât mai creștinească prăznuire a Nașterii Domnului. Sf. Simeon Tesalonicul, vorbind despre acest post, spune: *Postul Nașterii lui Hristos închipuiește postul lui Moise care 40 de zile și 40 de nopți postind, a primit cuvintele lui Dumnezeu cu slove pe lespezi de piatră; iar noi postind 40 de zile, pe cuvântul lui Dumnezeu cel viu din Fecioară, nu scris în pietri, ci întrupat și născut îl vedem, îl luăm și ne împărtășim cu prea dumnezeescul Lui Trup*¹⁾. Deși

vechimea așezării acestui post este foarte îndepărtată, totuși el este mai ușor decât cel al sf. Paști și al Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, asemănându-se întru totul în această privință cu cel al sf. Apostoli.

În afară de cele patru posturi de mai multe zile, Biserica a mai rânduit și posturi cari țin o singură zi. Așa de pildă *Miercurea* este zi de post pentru că în această zi Fariseii au făcut sfat să-l prindă pe Iisus, iar *Vinerea* pentru că în această zi Mântuitorul a pățimit și a murit pentru noi. *Înălțarea sf. Cruci* se ține cu post pentru că această sărbătoare stă în cea mai strânsă legătură cu patimile Domnului, iar *Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul* pentru că acesta a fost cel mai zelos împlinitor al postului, deoarece după mărturia Sf. Scripturi el se hrănea cu „lăcuste și miere sălbatecă" (Mt. 3, 4). *Ajunul Nașterii Domnului*, care intră de fapt în postul ce premerge acestei sărbători și mai ales *ajunul Botezului* s'a rânduit pentru faptul că în această zi creștinii cei vechi, pregătindu-se pentru prăznuire, ei o petreceau în post și rugăciune.

Toate aceste posturi, rânduite de Biserică încă din cele mai vechi timpuri, au fost socotite, după cum am văzut, ca zile de pocăință și îndreptare și au fost ținute cu deosebită credincioșie de către creștinii veacurilor primare. Ca atari trebuiesc privite și ținute și în timpurile noastre. Și noi suntem datori să ne înfrânăm în decursul lor și trupul și sufletul și mai ales și noi trebuie să ne căim sincer în cuprinsul lor de toate păcatele noastre, iar prin sf. Cuminecătură să ne curățim de noianul lor, pentru că numai în acest caz sufletul rămâne stăpân asupra trupului și numai în acest caz și prăznuirea sf. sărbători, ce le urmează, va fi în adevăr roditoare și binefăcătoare pentru noi.

T.

Reviste

REVISTA TEOLOGICĂ. Februarie 1944.

Prin caetul al 2-lea din anul acesta, „Revista Teologică" dela Sibiu ne oferă, pentru cetire și hrănire spirituală, un material din cel mai ales. După articolul frumos stilizat și bine încheiat: „Ortodoxia ardeleană Biserică a poporului", semnat de părintele prof. univ. Dr. Grigorie T. Marcu, d-l prof. univ. Dr. Ștefan Pașca, dela Facultatea de Litere din Cluj-Sibiu, publică o conferință despre „Unitatea românească prin religie", în care arată, documentat și convingător, rolul important și contribuția deosebit de prețioasă pe care a adus-o Biserica ortodoxă și „slujitorii ei apostoli înfocați ai românismului" la unitatea neamului nostru, dela început și până în pragul vremii noastre.

În articolul substanțial „despre Biserica românească", părintele prof. N. Mladin desvăluie câteva din caracterele specifice și esențiale ale creștinismului ortodox: element de bază al românismului, Biserica a poporului, a smereniei și a transfigurării, ramură vie a creștinismului patristic, sinteză între național și ecumenic.

¹⁾ Op. cit. Intrebarea 54. p. 327.

Di Sabin Sibianu în articolul despre „*Biblioteca I. P. Sf. Mitropolit Nicolae*“ relevă un moment foarte important din centrul Mitropoliei noastre: împlinirea unei decade dela întemeierea bibliotecilor dela Sibiu: *Seria Didactică și Seria Teologică*.

Pe răbojul vremii, evenimentul acesta se cuvine însemnat cu litere de aur, fiind cea dintâi și cea mai de seamă încercare de-a întemeia la noi o editură de cărți teologice. S'au mai făcut și există și alte încercări, dar aproape toate s'au oprit la câteva numere sau, dacă mai continuă, publicațiile apar cu atâta întârziere și neregularitate, încât îți vine să disperezi.

Prin editura dela Sibiu, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a creat un așezământ care dinamizează o mulțime de energii și dă puțința să se publice o mulțime de lucrări necesare culturii creștine. Câte lucrări de valoare nu rămân nepublicate și câte daruri nu rămân neutilizate, din lipsa unor edituri și a oamenilor care să le ajute și să le încurajeze... Editura dela Sibiu, cel puțin pentru Mitropolie, a pus capăt acestor neajunsuri, care păgubesc mult însuși prestigiul și puterea de luptă a Bisericii.

Numai în zece ani au apărut în cele două Serii 38 volume (13 în Seria Didactică și 25 în Seria Teologică), totalizând 11.072 pagini și un tiraj de 57.000 exemplare, iar prospectele pentru viitor sunt dintre cele mai impunătoare.

Este, evident, un record al cărții teologice și un merit excepțional al I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae.

Între demnele și curajoasele „atitudini“ ale Revistei, menționăm cu osebire precizarea făcută de către păr. Gr. T. Marcu „pentru presa elvețiană și pentru colportorii de svonuri“. E vorba de o lucrare apărută în Elveția, în care se afirmă că în Albania și România s'ar înfiripa oarecare tendințe de catolicizare în massă. La aceste „sfielnice“ insinuări de circumstanță, păr. Marcu răspunde „că încă n'a fost dată uitării volbura epicelor lupte de desrobire religioasă cari au umplut istoria Ardealului în veacul al XVIII-lea, și nici paralelele lor de dată mai recentă“. Când poporul nostru echilibrat sufletește și paznicii ortodoxiei vor fi întrebați, vor răspunde cum se cuvine celor ce nu înțeleg că dacă e vorba de o mișcare unionistă, ea nu poate fi alta decât cea „de revenire la matca părăsită în 1700“.

Gând cuminte s'a afirmat în această precizare și în traducerea ei în limba germană, pentru a lua cunoștință de conținutul ei și colportorii știrilor fan-teziste.

Mișcarea literară, notele și informațiile Revistei, sunt bogate și interesante, ca întotdeauna.

Informațiuni

■ SUB TITLUL „*MIAZĂNOAPTE*“ d-l *Constantin Noica* a publicat în „*Transilvania Noastră*“ următorul articol scris cu multă înțelepciune și cu o rară putere de pătrundere:

În cartea aceea atât de scumpă inimii românești, în Vechiul Testament, stă scris undeva că Dumnezeu a spus lui Moise și norodului pe care-l călânzea prin pustiu: „Vă ajunge de când ocoliti muntele acesta, întoarceți-vă spre miazănoapte...”

Fiecare neam este călăuzit spre o țintă ori alta dar fiecare rătăcește și se răsucește pe loc vreme îndelungată, iar într-o zi, calea i se luminează.

Nu cred să fie undeva în istorie lecții mai luminoase ca în Vechiul Testament.

Neamului nostru mai ales, cartea - aceasta îi stă înainte ca o ciudată oglindă. În trecutul vieții noastre spirituale, ne-au cucerit din cuprinsul ei, tânguirile Psalmilor și amara înțelepciune a Eclesiastului. Ne regăseam acolo în tot ce era neîmplinire în soarta noastră. Și cu fiecare cronică tristetea Vechiului Testament coborau undeva într-o pagină de istorie.

Dar sunt numai tristeți acolo? Asăzi ne stau mai aproape de suflet alte pagini. Nu încapе îndoielă că dacă s'ar citi acum cartea, așa cum se citea altădată ne-am ogîndi în altele din înțelesurile ei. Sunt acolo pagini de luptă și de împlinire pe pe care le-am prefera cu siguranță, spinilor înțelepciunii biblice. Căci fiecare timp citește, în cărțile mari, povestea pe care-ar vroi s'o istorisească el însuși

Iar neamul nostru are de istorisit și el ceva. E povestea aceasta neasemuită parcă, a unui Canaan în mijlocul căruia se află și pe care, totuși, nu-l ajunge.

Neamul acela din Biblie călătorea spre un pământ depărtat, ale cărui bunătăți nu le stia al cărui contur se reținea numai în închipuire. Neamul nostru îi cunoaște și bunătățile și conturul. Dar ca și povestea biblică, povestea noastră e a unei călătorii peste aceleași ținuturi.

Până ce o voce sigură ne va spune: „Vă ajunge de când ocoliti muntele acesta“.

Școala de Duminică

14. Program pentru Duminică 2 Aprilie 1944.

1. *Rugăciune*: Doamne și Stăpânul vieții mele. (Ceaslov. pg. 20).
2. *Cântare comună*: Invierea cea de obște... (70. Cânt. rel. pg. 17).
- 3—4. *Cetirea Evangheliei*: (Marcu 10, 33—45) și *Apostolului* (Evrei 9, 11—14) zilei cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Acestea zice Domnul... (70. Cânt. rel. pg. 22).
6. *Cetire din V. T.*: Pedepsa răsvrătorilor. (Numerii cap. 16).
7. *Povește morale*: Ferirea de fapte rele. (Cartea înțel. lui Iisus Sirah c. 7).
8. *Intercalații*: Poesii rel. etc.
9. *Cântare comună*: Când măriții învățăcei... (70. Cânt. rel. pg. 21).
10. *Rugăciune*: Stăpâne atotputernice și necuprins... (Vezi Nr. trecut).

(A se vedea „Instrucțiunile“ din Nr. 1/1943). A.

Nr. 1628/1944.

Concurs

Se publică din nou concurs *din oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru întregirea *prin numire* a parohiei *Vânători*, protopopiatul Chișineu-Criș.

VENITE:

1. Sesie parohială 32 jug. cu 28 drepturi de pășunat.
2. Stolele legale.
3. Răscumpărarea birului parohial cu 4 jug. pământ arător.
4. Casă parohială.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa I. (prima).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, la 21 Martie 1944.

† ANDREI

Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial.

Nr. 1538/1944.

Comunicat

On. Minister a dispus Primărilor și Prefecturilor de județ a nu acorda în anul financiar 1944/45,

nici un ajutor pentru zidiri sau reparări de biserici și case parohiale. Ajutoare se vor acorda numai de către On. Minister al Cultelor.

C. Păr. preoți, conducători ai oficiilor parohiale, care au biserici sau case parohiale în curs de zidire sau de executat lucrări de reparații, care nu sufăr amânare și nu au capitalul necesar, vor înainta cerere pentru ajutor către On. Minister al Cultelor. În cerere se vor arăta lucrările ce sunt de făcut, suma ce se necesită, capitalul de care dispune parohia, lucrări pe care credincioșii s'au obligat a le presta gratuit, ca d. e. adunarea materialului necesar, zile de muncă etc.

La cerere se va anexa un deviz de lucrări și spese întocmit de un măestru priceput și aprobat în ședință de către Consiliul parohial.

La deviz se va anexa hotărârea Consiliului parohial.

Toate cererile se vor înainta la Consiliul Eparhial până la data de 15 Malu a. c.

Arad, la 14 Martie 1944.

† ANDREI

Episcop.

Traian Cibian
consilier, referent eparhial.

Nr. 1590/1944.

Comunicat

Oficiul „Ajutorul de Iarnă“ a Consiliului de Patronaj al operelor sociale organizează în zilele de 25—26 Martie a. c. colecta cu lozinca:

Darul nostru e dar ceresc.

Sumele colectate de această dată vor fi vărsate la fondul pentru ajutorarea familiilor luptătorilor nevoiași și în general pentru asistența de război.

Invităm C. Preoți să îndemne credincioșii să dea cu larghețe obolul lor, lămurind opinia publică asupra realizărilor Consiliului de Patronaj în timp de trei ani de când este în ființă.

Și anume:

FELUL INSTITUȚIILOR	Nr. Instituții	Nr. asistați	Sume cheltuite
Asistența și Ocrotirea mamei și copilului	92	27.887	19.999.678
Asist. copiilor preșcolari și școlari	9.664	574.812	865.975.206
Asist. și ocrot. tineretului	46	5.145	141.692.597
Asist. copilului dependent	35	4.405	67.767.624
Asist. bătrânilor (azile)	55	3.222	15.789.663
Asist. familiei	5.964	3.454.508	657.872.906
Asist. refugiaților	4	8.771	1.788.731
Asist. de război	23	242.307	558.416.053
Asist. sanitară și medicală	89	—	110.804.002
Alte activități	90	2.294	2.576.784
Diverse investiții	—	—	82.008.857
Subvenții acordate Soc. de binefacere	—	—	254.184.464
Cheltueli de administrație	—	—	285.008.755
Cheltueli pentru exploatare	—	—	523.841.717
Cheltueli pt. proc. de materiale prin Ajutorul de Iarnă	—	—	561.583.012
Cheltueli pt. proc. mărfurilor în dep.	—	—	547.252.956
Chelt. pt. instituții autonome ale Consiliului de Patronaj	—	—	360.733.824
Efecte călduroase donate ostașilor	—	—	659.347.650
TOTAL GENERAL	16.058	4.323.351	5.716.736.439

† ANDREI

Episcop.

Ic. Stavr. Calus Turicu
consilier, referent eparhial.